

Lempäälän kunta, kokonaistalouden suunnitteluohje 2025-2027

Liite: KH 3.6.2024 ja KV 12.6.2024

Kokonaistalouden suunnitteluohjeen tarkoitus

- suunnitteluohje luo näkymää koko organisaatiolle talouden heikkenevistä näkymistä ja vahvistaa tahtotilaa talouden välttämättömästä lisäsopeuttamisen tarpeesta
- suunnitteluohje antaa tilannenäkymän alijäämäisyyden katkaisemiseen liittyvälle taloussuunnitelmakauden 2025-2027 tavoitteelle ja luo pohjaa kuntastrategian 2022-2030 mukaisten taloustavoitteiden saavuttamiselle
- suunnitteluohjeella ei ratkaista talousarvion sisältöjä vaan ohje antaa tuoreen kokonaistalouden tilannekuvan ja linjauksen TA2025-laadintakierroksen valmistelulle
 - kunnanhallitus toimeenpanee TA2025 laadinnan omalla valmisteluohjeellaan elokuussa
 - kunnanvaltuuston suunnitteluohje ja sitä täydentävä kunnanhallituksen TA2025 valmisteluohje jalkautetaan lautakunnille toimeenpantavaksi elokuussa 2024, siten että kukin lautakunta saa talousprosessin toimesta suunnitteluperusteisiin pohjautuvat euromääräiset tavoitteet TA2025-lautakuntaesityksensä valmistelulle
 - lautakuntien valmistelusta pidetään politiikan yhteispalaveri 19.9.2024 ja kunnanhallitus jatkaa valmistelua ta-seminaarissa 3. - 4.10.2024

Kokonaistalouden näkymä heikentyy yhä - lisäsopeuttamista tarvitaan

Tuloslaskelma, milj. €				
	MTA2024	2025	2026	2027
Toimintatuotot	15,7	15,9	14,8	14,8
Toimintakulut	-89,1	-92,2	-92,2	-94,2
Toimintakate	-73,4	-76,3	-77,4	-79,4
kasvu-%		4,0	1,4	2,6
Verotulot	62,6	65,6	69,2	72,2
Valtionosuudet	19,7	18,3	18,3	18,3
Rahoitustuotot ja -kulut , netto	-0,6	-1,45	-1,8	-1,9
Vuosikate	8,3	6,2	8,3	9,2
Poistot ja arvonalentumiset	-11,3	-11,7	-12,5	-12,5
Tilikauden tulos	-3,0	-5,5	-4,2	-3,3
poistoero, netto	0,6	0,6	0,6	0,6
varausten purku	1,2	0,6	0,6	0,6
Tilikauden ali-/ylijäämä	-1,2	-4,3	-3,0	-2,1

Merkittävimmät kokonaistaloutta heikentävät tekijät:

- Pirkanmaan työllisyysalueen toimeenpanon valmistelu lisää kuntien työllisyysneuvonhoidon kustannuksia eikä valtionosuuksiin osoitettu lisärahoitus kata läheskään lisääntyviä kustannuksia. Kunnan maksuosuus vuodelle 2024 tämän hetken valmistelutiedoilla on noin 3,2 milj. €, mikä päälle kunnan talousarvioon jää yhä noin 1,35 m€ määrärahavaraus KELA:n työmarkkinatukikustannuksiin.
- Toukokuun 2024 viimeisimmät vero- ja valtionosuusennusteet heikensivät 2025 tulopohjan näkymiä helmikuun tietoihin verrattuna yli 1,5 m€. Kunnallisveron ansioverotulovähennyksen poistuminen tuo lisää euroja, mutta verotuottojen kasvu vähennetään kuntien valtionosuusjärjestelmän puolella.
- KEVAN ns. tasausmaksu kasvaa ennakkotiedon mukaan merkittävästi vuodelle 2025, lisäkustannus noin 0,33 m€.

Mikäli lisäsopeuttamista ei tehdä vuodet 2025-2027 ovat kaikki selvästi alijäämäisiä ja investointien rahoittamiseen tarvittava lisävelanotto kasvaa

- vuosikate jäisi koko suunnitelmakaudeksi alle 10 m€ tasoon ja vuodet 2025-2027 kerryttäisivät lähes 9,5 m€ alijäämää (-4,3 m€ / -3,0 m€ / -2,1 m€)

Esitys suunnitteluohjeen tuloslaskelma-arvioksi 2025-2027

Kokonaistalouden suunnitteluohje 2025-2027				
Milj. €				
	MTA2024	2025	2026	2027
Toimintatuotot	15,7	15,9	14,8	14,8
Toimintakulut	-89,1	-89,9	-89,8	-91,5
Toimintakate	-73,4	-74,1	-75,0	-76,7
kasvu-%		0,9	1,2	2,3
Verotulot	62,6	65,6	69,2	72,2
Valtionosuudet	19,7	18,3	18,3	18,3
Rahoitustuotot ja -kulut , netto	-0,6	-1,35	-1,7	-1,7
Vuosikate	8,3	8,5	10,8	12,1
Poistot ja arvonalentumiset	-11,3	-11,7	-12,5	-12,5
Tilikauden tulos	-3,0	-3,2	-1,7	-0,4
poistoero, netto	0,6	0,6	0,6	0,6
varausten purku	1,2	0,6	0,6	0,6
Tilikauden ali-/ylijäämä	-1,2	-2,0	-0,5	0,8

Mitä tuloslaskelma-arvio sisältää ?

- lähtötietoina nykyisen taloussuunnitelman 2024-2026 suunnitteluoletukset
- valtuuston päättämän sopeutusohjelman vaikutukset asteittain vuosina 2024-2026
- ennakkotiedon mukaiset Pirha-tilavuokratuottojen alenemat 2026 lukien
- maaomaisuuden myyntivoittoarviot yhä nykytaloussuunnitelman mukaisina ilman ylittymisoletuksia
- nykysopimusten mukaiset palkkasopimuskasvut ja varaukset (1,5 %/vuosi) uusille sopimuskasvuille ajalle kesä 2025- 2027
- henkilöstösivukuluvaraukset KL:n ja KEVA:n ennakkotietojen mukaisina
- johtoryhmän tavoitteen vakanssien täytön lykkäämisellä saatavasta 0,3 milj. € vuosisäästöstä
- Pirkanmaan työllisyysalueen valmistelun mukaiset työllisyyspalveluiden kustannuskasvut
- johtoryhmän arvioimat muutokset nykyisten palvelujen kustannustasoon
- valtuuston päätöksen mukaisen 0,5 milj. € ostopalvelusopimuksen uimapalveluihin
- **esityksen suunnitteluohjeeseen sisällytettävästä käyttötalouden 2 milj. € lisäsopeutustarpeesta suunnitelmakaudelle 2025-2027**

Mitä tuloslaskelma-arvio ei sisällä ?

- oletuksia uusista veronkorotuksista tai valtionosuustuoton kasvusta
- oletuksia uusista kustannuksista lisäävistä palvelupäätöksistä
- varauksia kokonaishenkilöstömäärän kasvattamiseksi

Suunnitteluohjeen mukaisen kehityksen vaikutus kokonaistalouteen?

- alijäämäisyys päättyisi vuodelle 2027 siirryttäessä

Nettoinvestoinnit 2024 ja 2025-2027, milj. € (nykyvalmistelutilanne)

Kokonaistalouden suunnitteluohje 2025-2027				
Nettoinvestoinnit, milj. €				
	MTA2024	2025	2026	2027
Kiinteä omaisuus	2,05	0,8	0,9	1,4
Irtain omaisuus	0	0,45	1,0	0
Talonrakennus+liikuntapaikat	25,55	16,27	7,62	4,02
Liikenneväylät ja viheralueet	6,06	5,09	3,4	5,52
Yhteensä	33,66	22,61	12,92	10,94

Investointisuunnitelma sisältö?

- nettoinvestointien kooste on tämänhetkinen yhdyskunnan palvelualueen kokoama tuore valmistelutilanne
 - sisältää myös yhdyskuntalautakunnan valmistelemat investointien määrärahamuutosesitykset vuodelle 2024 ja vuosien 2024-2025 välille
- investointisuunnitelmaa päivitetään ja priorisoidaan vielä lisää syksyn jatkovalmistelussa.

Kunnan velkamäärän kasvu investointeja toteutettaessa?

- mittavien vuosi-investointien toteuttaminen riittämättömällä vuosikatteella erityisesti vuosina 2024-2025 kohottavat kunnan asukaskohtaista velkamäärää
- suunnitteluohjeen mukaisilla oletuksilla peruskunnan velkamäärä €/asukas kasvaisi TP2023 mukaisesta 3709 €:sta vuonna 2027 noin 5200 €:oon/asukas
 - arviossa ei ole otettu huomioon sopeutusohjelmapäätöksen mukaisia mahdollisia lisämyyntivoittojen kohdistamista velkamäärän lyhentämiseen

www.lempaala.fi

